

Nr 38.

Av herrar **Sandström** och **Bergqvist**, om tilläggs pension åt f. d. landsfogden **B. Falk**.

F. d. landsfogden Bengt Falk, född den 30 maj 1868, inträdde vid landsstaten i Hallands län i juli 1897 och lämnade i samband med äktenskaps ingående densamma — arvodet för extra länsnotarie utgjorde då 1 200 kronor och lönen såsom ordinarie landskanslist utgick med samma belopp, vadan äktenskap med bibehållande av den ena av dessa tjänster, vilka ej innehades samtidigt, icke var möjligt, — samt erhöll då befattningarna såsom stadsfiskal och stadsfogde i Kristinehamn, vilka befattningar av honom upprätthölls i 6 år, ävensom i mars 1907 kronouppbördskassörtjänsten därstädes, som han skötte i 3 år.

Han återinträdde i februari 1909 vid landsstaten, blev kronofogde i Luleå fögderi i juli 1913 och sedermera landsfogde vid denna tjänsts inrättande. Det är avbrytandet av landsstatsbanan i och för giftermål som förorsakat, att Falk ej har 35 tjänsteår inom landsstaten, såsom 1907 års pensionslag i regel krävde för full pension. Det nya pensionsreglementet fordrar endast 30 tjänsteår.

Falk har, såsom framgår av statskontorets den 14 januari 1933 avgivna utlåtande, innehaft tjänsterna i Kristinehamn $5\frac{1}{2}$ år. Skötandet av dessa befattningar sammanföll delvis med landsstatstjänstgöringen, vadan de icke kunna fullt medräknas.

Pensionsförmånen i sin helhet bör bliva $\frac{34}{35}$ av pensionsunderlaget eller 4 760 kronor, vadan tilläggs pensionen skulle bliva 560 kronor, allt i enlighet med statskontorets utlåtande.

Av 1929 års riksdag föreligger ett uttalande av innebörd, att det måste anses angeläget att vid prövning av ärenden av nu ifrågavarande slag taga hänsyn till frågor, huruvida tjänstgöring, som föreslås tillgodoräknad, varit av beskaffenhet att särskilt kvalificera befattningshavaren för hans efterföljande statstjänst. Den praxis med i särskilda fall efter prövning av Kungl. Maj:t och riksdagen beviljad tilläggs pension, som sedan flera år tillbaka utvecklats sig, stöder sig på ett stadgande i kommunikationsverkens pensionslag, som infördes i lagen år 1925. Enligt detta stadgande uppställdes såsom förutsättning för tillgodoräknande av tjänstetid utom statens tjänst, att under dylik tjänstetid utfört arbete varit av direkt allmännyttig beskaffenhet och kunde anses hava varit till särskilt gagn för befattningshavarens arbete i statstjänst.

Det lär icke kunna bestridas, att de befattningar utom landsstaten, som Falk enligt vad här ovan framhållits innehaft, varit av sådan beskaffenhet.

Såsom stadsfiskal har han varit allmän åklagare i en stad med omkring 10 000 innevånare och sålunda motsvarande ett större landsfiskalsdistrikt. Såsom stadsfogde har han varit i tillfälle att praktiskt och grundligt sätta sig in i en utmätningmans göromål, varav han måste hava haft stort gagn vid inventeringar hos landsfiskaler och granskning av deras dagböcker i utsökningsmål, vilken sistnämnda granskning länsstyrelsen i Blekinge län pålagt honom. Såsom stadsfogde har han indrivit å restlängd upptagna kronoutskylder, verkställt utmätningar för desamma och i enskilda mål samt fört dagbok i dylika ärenden precis som en landsfiskal. Såsom kronouppbörds-kassör fick han tillfälle att grundligt sätta sig in i kronoräkenskaperna, vilket måste hava kommit honom väl till pass vid granskningen såsom landsfogde av den gren av landsfiskalernas tjänsteverksamhet, som berör skatteväsendet. Såsom kronans uppbördsman är det uteslutande kronans medel han haft om händer. Kronouppbörds-kassörstjänst har också städse räknats som merit för häradsskrivare-tjänst.

Såsom kronouppbörds-kassör har Falk haft dels häradsskrivaregöromål, nämligen debitering av kronoutskylder, upprättande av uppbördsbok, utfärdande av debetsedlar, förrättande av mantalsskrivning, upprättande av taxeringslängder och röstlängder, deltagande i taxeringsförrättningar såsom längdförare m. m., dels ock kronofogdegöromål, såsom hållande av uppbördsstämmor å kronoutskylder, upprättande av restlängd å desamma samt förande av räkenskaper över kronoutskylder och böter, desammas inleverering till riksbanken m. m. Allt detta arbete har utförts för kronans räkning och varit av direkt allmännyttig beskaffenhet. Det skulle följaktligen allenast vara den rent formella omständigheten att arbetet utförts i stad och ej å landsbygden, som skulle betaga Falk rätten att komma i åtnjutande av tilläggspension.

Till allt detta kommer numera, att i den nya instruktionen för landsfogdar § 30 kräves, att landsfogde tjänstgjort såsom stadsfiskal eller landsfiskal. Lagstiftaren har sålunda själv fastslagit, att dessa tjänster äro utbildande och av gagn för landsfogdetjänst. Kungl. Maj:t har också i full överensstämmelse härmed i början av sistlidet år till landsfogdar i respektive Värmlands och Kopparbergs län förordnat t. f. stadsfiskalen i Arvika K. Persson och t. f. stadsfiskalen i Katrineholm P. E. Holmberg samt till landsfogde i Västerbottens län t. f. landsfiskalen i Nedertorneå distrikt P. G. V. Österdahl, varjämte ännu en t. f. landsfiskal förordnats till landsfogde i Norrbottens län.

Då Falks utomstatliga tjänster sålunda i allo fylla de krav, som i 1929 års riksdagsskrivelse uppställts för erhållande av tilläggspension, föreligga uppenbarligen synnerligen starka skäl för att sådan pension beviljas honom. Samtliga äldre landsfogdar utom Falk åtnjuta full pension, och de äldsta bland de nuvarande landsfogdarna hava börjat sin bana så tidigt, att ingen risk finnes för att de ej vid sin avgång skulle vara berättigade till full

pension, så mycket mindre som numera endast kräves 30 tjänsteår för sådan. Inga som helst konsekvenser äro sålunda att befara av ett beviljande åt Falk av tilläggspension.

En hel del precedensfall av liknande natur finnas, exempelvis de av riksdagen beviljade tilläggspensionerna åt yrkesinspektörsassistenten C. F. Rammel, kansliskrivaren i jordbruksdepartementet Kristina Maria Bengtsson — hon fick, enligt 1926 års riksdagsbeslut, medräkna anställning såsom biträde åt domsagekanslilektorn vid folkskoleseminariet i Skara J. B. Sundler, byråchefen K. D. Dickman, vissa lärare vid allmänna läroverk m. fl. Med stöd av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte medgiva, att förre landsfogden Bengt Falk må från och med den 1 juli 1937 utöver den honom författningsenligt tillkommande pension uppbära en årlig tilläggspension å allmänna indragningsstaten av 560 kronor i enlighet med statskontorets ovan omförmälda utlåtande.

Stockholm den 18 januari 1937.

P. Sandström.

O. Bergqvist.

